

Warszawa, dnia 24-10-2020 r.

MINISTER KLIMATU I ŚRODOWISKA

Michał Kurtyka

DSP-WZE.050.1.2020.EB
1299216.4124200.3302815

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu RP

Szanowna Pani Marszałek,

W związku z upoważnieniem Prezesa Rady Ministrów dla Ministra Klimatu do udzielenia odpowiedzi na interpelację Posła Janusza Kowalskiego w sprawie zakwalifikowania produkcji cementu oraz produkcji wapna do sektorów, którym wg wytycznych Unii Europejskiej można udzielić pomocy państwa na pokrycie kosztów pośrednich emisji dwutlenku węgla w postaci rekompensat wzrostu cen energii elektrycznej (K9INT9422) uprzejmie informuję co następuje.

Zgodnie z obecnie obowiązującymi wytycznymi Unii Europejskiej, określonymi w Załączniku II do *Komunikatu Komisji Europejskiej - Wytyczne w sprawie niektórych środków pomocy państwa w kontekście systemu handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych*, niemożliwym było uwzględnienie w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o systemie rekompensat dla sektorów i podsektorów energochłonnych (Dz. U. 2019 poz. 1532) zakwalifikowania sektora cementowego do grona podmiotów uprawnionych do przyznania rekompensat kosztów pośrednich emisji dwutlenku węgla.

Zgodnie z Europejskim Zielonym Ładem i celem Unii Europejskiej, jakim jest uczynienie z UE pierwszej gospodarki neutralnej dla klimatu do 2050 r., Komisja Europejska przyjęła zmienione wytyczne w sprawie pomocy państwa w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych w kontekście nowego okresu rozliczeniowego po 2021 r. („wytyczne ETS”). Wytyczne te wejdą w życie 1 stycznia 2021 r. wraz z nowym okresem rozliczeniowym ETS i zastąpią poprzednie wytyczne przyjęte w 2012 r. W szczególności wytyczne umożliwiają państwom członkowskim częściowe zrekompensowanie przedsiębiorstwom z sektorów zagrożonych wyższych cen energii elektrycznej wynikających z sygnałów cenowych dotyczących emisji dwutlenku węgla, ustanowionych przez EU ETS (tak zwane „pośrednie koszty emisji”). Jednocześnie jednak nadmierne rekompensaty dla przedsiębiorstw mogłyby działać wbrew sygnałom cenowym ustanowionym przez EU ETS w celu wspierania opłacalnej dekarbonizacji gospodarki oraz powodować zbytnie zakłócenia konkurencji na jednolitym rynku.

W tym kontekście zmienione wytyczne ETS dotyczące systemu handlu uprawnieniami do emisji:

- mają na celu kierowanie pomocy tylko do sektorów zagrożonych ucieczką emisji gazów cieplarnianych ze względu na wysokie pośrednie koszty emisji i dużą ekspozycję na handel międzynarodowy. W oparciu o obiektywną metodykę szacuje się, że do pomocy kwalifikuje się

10 sektorów i 20 podsektorów (lista sektorów, które uznaje się za narażone na rzeczywiste ryzyko ucieczki emisji z powodu kosztów emisji pośrednich w załączeniu),

- ustanawiają stałą stawkę rekompensaty na poziomie 75 proc. w nowym okresie (obniżoną z 85 proc. na początku poprzedniego okresu rozliczeniowego ETS) oraz wykluczają rekompensatę z tytułu nieefektywnych technologii, aby zachęcać przedsiębiorstwa do poprawy efektywności energetycznej,
- uzależniają udzielenie rekompensaty od dodatkowych wysiłków na rzecz dekarbonizacji, podejmowanych przez przedsiębiorstwa, takich jak na przykład stosowanie się do zaleceń z audytu efektywności energetycznej.

W opublikowanych dokumentach, nie uwzględniono sektora cementowego, a lista branż i sektorów wynika ze stosowanej przez Komisję Europejską metodologii, do której poprawności strona polska zgłaszała wiele zastrzeżeń, które sygnalizowane były na etapie konsultacji. Co więcej, sytuacja sektora cementowego i ceramicznego jest władzom polskim dobrze znana i w trakcie rozmów dotyczących wytycznych ETS podnoszone były następujące kwestie (które również znalazły swoje odzwierciedlenie w krajowym stanowisku):

1. Producenci cementu w UE ze względu na silną konkurencję ze strony podmiotów z krajów trzecich nie mają możliwości przerzucenia kosztów wzrostu cen energii elektrycznej na odbiorców końcowych, a energia elektryczna stanowi 12% koszyka energetycznego w sektorze cementu i może stanowić 50% kosztu energii ze względu na wysokie ceny energii elektrycznej.
2. Dekarbonizacja sektora cementu pociągnie za sobą przejście z bezpośrednich kosztów CO₂ na pośrednie koszty emisji. Na przykład użycie paliw alternatywnych w celu zastąpienia paliw kopalnych wymaga większej ilości energii elektrycznej, a efektywne wdrożenie technologii wychwytywania dwutlenku węgla podwoi lub w niektórych przypadkach nawet potroi koszty energii elektrycznej. Sektor cementowy charakteryzuje się intensywnością emisji pośredniej, która jest wyższa niż 1 kg CO₂ / EUR GVA, a tym samym zajmuje 8 miejsce na ogólnej liście 246 sektorów przemysłu ocenianych przez Komisję Europejską. Oznacza to, że przemysł cementowy ponosi niezwykle wysokie koszty wynikające z emisji pośrednich.
3. Przemysł cementowy jest silnie zaangażowany w ścieżkę dekarbonizacji w całym łańcuchu dostaw, ale potrzebuje ram regulacyjnych, aby ułatwić inwestycje w konkurencyjnym środowisku. Jednym z kluczowych elementów jest dostęp do niedrogiej energii elektrycznej. Realizacja polityki UE w zakresie dekarbonizacji spowoduje wzrost zapotrzebowania na energię elektryczną w sektorze produkcji cementu, a tym samym kosztów tego sektora. W związku z tym wyraźnie wysokie narażenie na koszty emisji pośrednich, a tym samym wysokie ryzyko ucieczki emisji, powinno kwalifikować przemysł cementowy do rekompensaty kosztów pośrednich.

Ponadto chciałbym podkreślić, że Polska brała czynny udział w konsultacjach dotyczących wytycznych w sprawie pomocy państwa w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych, starając się o możliwie maksymalne rozszerzenie grona podmiotów uprawnionych do pomocy państwa. Warto jest również zaznaczyć, że przemysł cementowy jest typowany w polskim stanowisku do pilotażu projektowanego nowego instrumentu ochrony jednolitego rynku - Carbon Border Adjustment Mechanism. Głównym celem stosowanego na granicach mechanizmu korygującego związanego z emisją dwutlenku węgla jest zapewnienie europejskim podmiotom wysokiego poziomu konkurencyjności w stosunku do podmiotów spoza UE, co ma doprowadzić do uniknięcia przenoszenia

produkcji przemysłowej poza UE (ucieczki emisji) przy jednoczesnym zapewnieniu skutecznych działań na rzecz ochrony klimatu.

Z poważaniem

Michał Kurtyka
Minister Klimatu i Środowiska
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Załączniki:

1. Lista sektorów, które uznaje się za narażone na rzeczywiste ryzyko ucieczki emisji z powodu kosztów emisji pośrednich.

Do wiadomości:

1. Departament Spraw Parlamentarnych KPRM

Załącznik 1

Sektory, które uznaje się za narażone na rzeczywiste ryzyko ucieczki emisji z powodu kosztów emisji pośrednich

	Kod NACE	Opis
1.	14.11	Produkcja odzieży skórzanej
2.	24.42	Produkcja aluminium
3.	20.13	Produkcja pozostałych podstawowych chemikaliów nieorganicznych
4.	24.43	Produkcja ołowiu, cynku i cyny
5.	17.11	Produkcja masy włóknistej
6.	17.12	Produkcja papieru i tektury
7	24.10	Produkcja surówki żelazostopów, żeliwa i stali oraz wyrobów hutniczych
8.	19.20	Wytwarzanie i przetwarzanie produktów rafinacji ropy naftowej
9.	24.44	Produkcja miedzi
10.	24.45	Produkcja pozostałych metali nieżelaznych
11.		Następujące podsektory w ramach sektora tworzyw sztucznych (20.16):
	20.16.40.15	Polietylen, w formach podstawowych
12.		Wszystkie kategorie produktu w sektorze odlewnictwa żelaza (24.51)
13.		Następujące podsektory w ramach sektora włókna szklanego (23.14):
	23.14.12.10	Maty z włókna szklanego
	23.14.12.30	Woale z włókna szklanego
14.		Następujące podsektory w ramach sektora gazów przemysłowych (20.11):
	20.11.11.50	Wodór
	20.11.12.90	Nieorganiczne związki tlenowe niemetali